

M4-1

CO MUSISZ ZNAĆ

1. **CZAS TERAŹNIEJSZY - PRESENTE DE INDICATIVO**
2. **PRZYNALEŻNOŚĆ** - mój, twój, nasz, wasz, itd.
3. **WSKAZYWANIE** - ten, tamten, ta, tamta, itd.

CZAS TERAŹNIEJSZY

Najpierw, przypomnijmy sobie osoby w języku hiszpańskim:

OSOBY

yo

ja

tú

ty

él / ella / Usted

on / ona / Pan, Pani

nosotros / nosotras

my

vosotros / vosotras

wy

ellos / ellas / Ustedes

oni / one / Państwo

A teraz, przejdźmy do czasu teraźniejszego Presente de Indicativo.

Czasowniki mogą mieć 3 końcówki:

-AR	-ER	-IR
hablar	comer	subir

Każda końcówka bezokolicznika zachowuje się odrobinę inaczej, kiedy chcemy odmienić czasownik przez osoby ("jeść" to bezokolicznik, ale musimy go odmienić przez osoby, kiedy się wypowiadamy: ja jem, ty jesz, oni jedzą...)

Zobaczmy jak to wygląda po hiszpańsku w odmianie **REGULARNEJ**:

-AR

HABLAR

l.pojedyncza

yo	HABL-O
tú	HABL-AS
él / ella / Usted	HABL-A

l.mnoga

nosotros / nosotras	HABL-AMOS
vosotros / vosotras	HABL-ÁIS
ellos / ellas / Ustedes	HABL-AN

-ER

COMER

l.pojedyncza

yo	COM-O
tú	COM-ES
él / ella / Usted	COM-E

l.mnoga

nosotros / nosotras	COM-EMOS
vosotros / vosotras	COM-ÉIS
ellos / ellas / Ustedes	COM-EN

-IR

SUBIR

l.pojedyncza

yo	SUB-O
tú	SUB-ES
él / ella / Usted	SUB-E

l.mnoga

nosotros / nosotras	SUB-IMOS
vosotros / vosotras	SUB-ÍS
ellos / ellas / Ustedes	SUB-EN

CZASOWNIKI ZWROTNE

Hiszpańskie czasowniki zwrotne rozpoznasz po “SE” dodanym na końcu bezokolicznika.

Przykłady czasowników zwrotnych:

PEINARSE, METERSE, ABURRIRSE

Odmiana zwrotnego -SE (czyli “się”)

l. pojedyncza	
yo	ME
tú	TE
él / ella / Usted	SE
l. mnoga	
nosotros / nosotras	NOS
vosotros / vosotras	OS
ellos / ellas / Ustedes	SE

PEINARSE - czesać się

yo - **ME** PEINO

tú - **TE** PEINAS

él/ella - **SE** PEINA

nosotros - **NOS** PEINAMOS

vosotros - **OS** PEINÁIS

ellos/-as - **SE** PEINAN

METERSE - wtrącać się

yo - **ME** METO

tú - **TE** METES

él/ella - **SE** METE

nosotros - **NOS** METEMOS

vosotros - **OS** METÉIS

ellos/-as - **SE** METEN

ABURRIRSE - nudzić się

yo - **ME** ABURRO

tú - **TE** ABURRES

él/ella - **SE** ABURRE

nosotros - **NOS** ABURRIMOS

vosotros - **OS** ABURRÍS

ellos/-as - **SE** ABURREN

CZASOWNIKI NIEREGULARNE

1. Całkowicie nieregularne

	SER	ESTAR	IR	OÍR
yo	soy	estoy	voy	oigo
tú	eres	estás	vas	oyes
él / ella / Usted	es	está	va	oye
nosotros / nosotras	somos	estamos	vamos	oímos
vosotros / vosotras	sois	estáis	vais	oís
ellos / ellas / Ustedes	son	están	van	oyen

2. Wymiana liter “e” i “o”

Wymiana, która zachodzi we wszystkich osobach, oprócz “nosotros” i “vosotros”.

	e - ie	e - i	o - ue
	mentir	pedir	dormir
yo	miento	pido	duermo
tú	mientes	pides	duermes
él / ella / Usted	miente	pide	duerme
nosotros / nosotras	mentimos	pedimos	dormimos
vosotros / vosotras	mentís	pedís	dormís
ellos / ellas / Ustedes	mienten	piden	duermen

Wymiana **u - ue** zachodzi tylko w jednym słowie - JUGAR (grać, bawić się)

	u - ue
	jugar
yo	juego
tú	juegas
él / ella / Usted	juega
nosotros / nosotras	jugamos
vosotros / vosotras	jugáis
ellos / ellas / Ustedes	juegan

Takich czasowników jest mnóstwo! Podaję Ci inne przykłady, ale pamiętaj, że to nie wszystkie – jest ich o wiele, wiele więcej!

E > IE	E > I	O > UE
advertir - ostrzegać	competir – rywalizować,	acordarse - pamiętać
atender - obsługiwać	konkurować	acostarse – kłaść się
calentar - podgrzewać	conseguir - zdobywać	aprobar – zdać (np. egzamin)
cerrar - zamykać	corregir – poprawiać,	colgar - wieszać
entender - rozumieć	korygować	comprobar - sprawdzać
gobernar – rządzić (o rządzie, <i>polityka</i>)	despedir – zwalniać (z pracy)	contar – liczyć, opowiadać
hervir - wrzeć	despedirse – żegnać się	costar - kosztować
invertir - inwestować	elegir - wybierać	demostrar - udowadniać
mentir - kłamać	freír - smażyć	devolver – zwracać, oddać
merendar – jeść	impedir - uniemożliwiać	doler - boleć
podwieczorek	pedir – prosić, zamawiać	dormir - spać
negar – zaprzeczać, negować	perseguir - ścigać	encontrar - znajdować
negarse – odmawiać,	reírse – śmiać się	morir - umierać
wzbraniać się	reñir – karcić, ochrzanić	mover - ruszać
pensar – myśleć	repetir - powtarzać	oler – wąchać, pachnieć
perder – gubić, przegrać,	seguir – kontynuować (<i>to follow</i>)	poder - móc
stracić	servir – serwować, służyć	probar – próbować
preferir - woleć	(<i>do czegoś</i>)	(testować lub smakować)
querer – chcieć, kochać	sonreír – uśmiechać się	recordar - przypominać
recomendar - polecać	vestirse – ubierać się	resolver – rozwiązywać (np. problem)
sentarse - siadać		rogar - błagać
sentir - czuć		soler – mieć w zwyczaju
sentirse – czuć się		soltar – puścić (np. puścić mnie!)
sugerir - sugerować		sonar - brzmieć
temblar – trząść się, drżeć		soñar - marzyć, śnić
		volar - latać
		volver -wracać

Kiedy w jednym słowie występuje więcej niż jedna samogłoska, która może ulec wymianie (np. dwie literki "e" - preferir), zmiana zawsze dotyczy tej ostatniej możliwej samogłoski.

W -PREFERIR- mamy dwa "E". Zmianie ulega to ostatnie możliwe "E"

yo - PREFIERO

tú - PREFIERES

él / ella - PREFIERE

nosotros - PREFERIMOS

vosotros - PREFERÍS

ellos/-as - PREFIEREN

Pamiętaj, aby nie wliczać końcówki bezokolicznika. Najpierw odcinasz końcówkę → RESOLV-ER, a dopiero potem sprawdzasz, która samogłoska może się zmienić.

resolv-er (o→ue)

yo - resuelvo

tú - resuelves

él/ ella - resuelve

nosotros - resolvemos

vosotros - resolvéis

ellos/-as - resuelven

Zerknij na inne słówka tego typu (*znajdziesz ich znaczenia w tabelce powyżej*):

entender - entend-er → yo entiendo, tú entiendes ...

gobernar - gobern-ar

merendar

competir

corregir

comprobar

3. Inne “ja”

Tylko i wyłącznie pierwsza osoba liczby pojedynczej jest nieregularna. Pozostałe osoby (tú, él/ella/Usted, nosotros, vosotros, ellos/ellas/Ustedes) odmieniają się w sposób REGULARNY.

CZASOWNIK 1ª PERSONA - “YO”

caber	QUEPO
caer	CAIGO
dar	DOY
hacer	HAGO
poner	PONGO
saber	SÉ
salir	SALGO
traer	TRAIGO
ver	VEO
valer	VALGO
conducir*	CONDUZCO
traducir*	TRADUZCO
parecer**	PAREZCO
conocer**	CONOZCO

* i inne czasowniki kończące się na -DUCIR

** i inne czasowniki kończące się na -CER (nie wszystkie, tylko niektóre - trzeba sprawdzić)

Przykład pełnej odmiany

PONER

pon-er

YO - *inne* → **PONGO**

tú - pones

él - pone

nosotros - ponemos

vosotros - ponéis

ellos - ponen

4. Czasowniki nieregularne 2 w 1

Ostatnia nieregularność łączy dwie poprzednie: pierwsza osoba nieregularna, a w kolejnych zachodzi wymiana samogłosek.

	VENIR	TENER	DECIR
	yo + e-ie	yo + e-ie	yo + e-i
yo	vengo	tengo	digo
tú	vienes	tienes	dices
él / ella / Usted	viene	tiene	dice
nosotros / nosotras	venimos	tenemos	decimos
vosotros / vosotras	venís	tenéis	decís
ellos / ellas / Ustedes	vienen	tienen	dicen

PRZYNALEŻNOŚĆ

LICZBA POJEDYNCZA

mój	mi
twój	tu
jego / jej	su
nasz	nuestro / nuestra
wasz	vuestro / vuestra
ich	su

LICZBA MNOGA

moje	mis
twoje	tus
jego / jej	sus
nasze	nuestros / nuestras
wasze	vuestros / vuestras
ich	sus

WSKAZYWANIE

LICZBA POJEDYNCZA

	blisko	trochę dalej	bardzo daleko
	->	-->	--->
el abrigo	este	ese	aquel
la chaqueta	esta	esa	aquella

LICZBA MNOGA

	->	-->	--->
los abrigos	estos	esos	aquellos
las chaquetas	estas	esas	aquellas